

طراحی الگوی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی (مورد مطالعه: شهرستان گرمی)

نادر بهاری^{۱*}، هاشم آقازاده^۲، طاهر روشن‌دل اربطانی^۳، شهرام صدقی^۴

۱. دانشجوی دکتری پردازی بین المللی ارس، دانشگاه تهران

۲. دانشیار دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران

۳. استاد دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران

۴. دانشیار دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۳/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۴/۲۲

چکیده

برند شهری، دارایی مهمی برای توسعه پایدار شهری و وجه تمایز بین شهرهاست. برنده‌سازی شهر پدیده‌ای است که شهرها برای نیل به مزیت رقابتی پایدار در عصر جهانی شدن و بسترسازی برای کارآفرینی، به آن نیاز دارند. هدف اصلی این پژوهش، طراحی الگوی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی است. روش تحقیق بر حسب هدف، بنیادی و بر حسب گردآوری اطلاعات کیفی بوده و با استفاده از روش نظریه داده‌بنیاد انجام گرفته است. در این پژوهش، با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برقی، با ۲۱ نفر از اعضای هیئت علمی رشته‌های مدیریت شهری، مدیریت بازاریابی، مدیریت اجرایی، مدیریت دولتی و مدیریت فرهنگی و مدیران شهرداری و افراد دارای تجربه مدیریت شهری، مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت و سپس داده‌های حاصل از آن‌ها از طریق کدگذاری باز، محوری و انتخابی، تجزیه و تحلیل شد. الگوی پارادایمی برنده‌سازی از شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، متغیرهای مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای برنده‌سازی (توسعه کارآفرینی، توسعه سرمایه اجتماعی، جذب و توسعه سرمایه‌گذاری و گردشگری و توسعه روتاستی و کاهش مهاجرت) برای آن شهر، نتایج تحقیق محسوب می‌شوند.

واژه‌های کلیدی: بازاریابی مکان، برنده‌سازی شهری، توسعه کارآفرینی، شهرستان گرمی، نظریه داده‌بنیاد.

مقدمه

برند شهری ابزاری مؤثر برای توسعه شهرها و درواقع وجه تمایز شهرهای است و موفقیت آنها را فرونوی می‌بخشد و بر ارزش آفرینی و توسعه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و به‌تبع آن جذب و توسعه سرمایه‌گذاری، رونق صنعت گردشگری، انتقال فناوری و... تأثیر می‌گذارد. برندهای سرمایه‌گذاری، رونق اقتصادی و بازاریابی مکان قرار می‌گیرد و امور کسب و کار با رویکرد رقابتی در حوزه حکمرانی شهری قرار دارد. توسعه حکمرانی و شکل‌گیری گرایش‌های کارآفرینی شهری را می‌توان مهم‌ترین زمینه‌های بازاریابی مکان و برندهای سرمایه‌گذاری قلمداد کرد؛ بنابراین، جهانی‌شدن و توسعه نظامهای شهری و حکومت‌های محلی، روند بازاریابی مکان و برندهای سرمایه‌گذاری شهری را تسريع بخشیده است (شیرمحمدی، مطابی و حیدری، 1394: 195).

توسعه کارآفرینی یکی از نیازهای جدی اقتصاد ایران است. در شرایطی که کاهش سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور از یکسو و بهره‌وری پایین و گرایش به تعديل نیروی انسانی در سازمان‌ها از سوی دیگر، بیکاری را به معضل بزرگ اقتصادی و اجتماعی این زمان بدل کرده است و از آنجاکه کارآفرینی علاج معضل بیکاری مطرح می‌شود و درواقع خوداشتغالی برجسته‌ترین دستاورد کارآفرینی به شمار می‌رود (Stel et al., 2007)، توسعه کارآفرینی و ترویج فرهنگ آن در کشور و بهویژه در شهرها و مناطق روستایی، یک ضرورت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است. با توجه به آمار ایجاد اشتغال از طریق کارآفرینی بهویژه در کشورهایی با درآمد پایین، می‌توان با توسعه کارآفرینی و ایغای نقش دولت بهویژه در بخش گردشگری، کسب و کار محلی (صنایع کوچک) و ارائه خدمات مطلوب، وضعیت زندگی و رفاه اجتماعی شهر و ندان را بهبود بخشد و زمینه توسعه پایدار شهرستان گرمی را فراهم کرد. مسئله اصلی در این پژوهش طراحی الگوی برندهای سرمایه‌گذاری شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی است و از آنجاکه فقر اطلاعاتی و بومی‌سازی شده کاربردی در زمینه برندهای سرمایه‌گذاری و پیامدهای آن در کشور قبل تصور است، در این تحقیق سعی شد با روش نظریه داده‌بنیاد¹ و جمع‌آوری نظاممند داده‌های واقعی، تئوری در زمینه برندهای سرمایه‌گذاری شهری

تدوین و تبیین شود و الگوی پارادایمی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی نیز طراحی و ارائه شود.

مروری بر مبانی نظری و پیشینه تحقیق

برند دارایی نامشهود و نهفته‌یک محصول یا یک خدمت است که در ذهن افراد شکل می‌گیرد (Keller, 2008: 2). برنده‌نیگ مکان¹ عبارت است از ایجاد یک هویت برند در زمینه‌یک محل جغرافیایی ویژه (اخلاصی، 1391: 69). برنده‌سازی شهری، بازاریابی تصویر شهر را با شیوه‌های مختلف از طریق تبدیل تصویر بصری شهر به یک تصویر برند، بهبود می‌بخشد و ویژگی‌های منحصر به فرد شهر، بر جسته‌سازی می‌شود و یک تصویر شهری پایدار ایجاد می‌شود (مرسلی، 1393: 2). برندها ممکن است به خلق ایده‌های جدید و نوآوری منجر شوند که روح و جان کارآفرینی است. با درنظر گرفتن شرایط حاکم بر اقتصاد کنونی، برنده‌سازی لازمه کارآفرینی و حتی تعیین کننده رشد و سقوط یک کسب و کار است (پاکدل و همکاران، 1390: 3). در جهان رقبتی امروز، به برنده‌سازی شهر به صورت فرایندی پیوسته، کلنگر، تعاملی و بسیار پرداخته توجه شده است (Freire, 2005: 347). برنده‌سازی شهری موجب رونق اقتصادی و تغییرات اساسی در سبک زندگی ساکنان محلی می‌شود (Lee, 2013: 39).

همچنین، مطالعات نشان می‌دهد توسعه کارآفرینی و اقدامات کارآفرینانه در محیط شهری در بهبود عملکرد شهری مؤثر است؛ بنابراین، مدیران شهری همواره به استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود محلی در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی و توسعه اقتصاد شهری و کاهش هزینه‌های اداره شهر توجه داشته‌اند. امروزه، کارآفرینی یکی از موتورهای محرك اقتصادی کشورها محسوب می‌شود. شواهد محکمی مبنی بر وجود رابطه‌ی علی بین کارآفرینی، رشد اقتصادی و کاهش فقر وجود دارد (Chowdhury, 2007). کارآفرینی فرایندی است که فرصت‌ها، منابع و کارآفرینان را به هم مرتبط می‌کند (Wang & Fellow, 2004: 35) (Hurley, 1999: 2-7; Sarfaraz & Faghih, 2011: 45) و طی آن، تغییرات در نظام اقتصادی رخ می‌دهد.

کاظمی تریقان و مبارکی: 125). همان‌گونه که شومپیتر (1934) اشاره می‌کند، کارآفرینی نیروی برهمنزندۀ اقتصاد است که رویدادها و نتایج بلندمدت را شکل می‌دهد و برای اینکه موقعیت‌های مناسب خلق کند، موقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی را تغییر می‌دهد (Fu, 2001: 7; Awasthi, 2011: 107). در پژوهش‌های متعدد، تأثیر دولت، سیاست و منابع مالی بر توسعه کارآفرینی مشخص شده و عناصر محیط خارجی شامل سیاست، پیچیدگی، بخشنده‌گی و تغییر، بر تلاش‌های کارآفرینانه مؤثر قلمداد شده است (Kearney, Hisrich & Roche, 2008).

سوتاریس (2002) معتقد است مشوق‌های مالی بیشترین اهمیت را در ارتباط با نوآوری در شرکت‌های تولیدی دارند (آبی، 1389: 79). همچنین، به گفته شومپیتر فعالیت‌های کارآفرینانه فراتر از فعالیت‌های عادی به تأمین مالی وابسته است (زالی و همکاران، 1391: 1). (250)

کارآفرینی عامل خلق ثروت، کسب‌وکار، نوآوری، تغییر، کار، ارزش و رشد است (Morris et al., 1994). این فرایند شامل جست‌وجو و پیگیری فرصت و حداکثرسازی ارزش ناشی از آن است (Weijermar, 2010). کارآفرینی تمایل به کار گروهی، خطرپذیری، ایجاد، هدایت، اجرا و پیگیری نوآوری به منظور حداکثرسازی ارزش حاصل از فرصت بدون توجه به محدودیت مدل‌ها، ساختار یا منابع مجرد است. با توجه به دگرگونی‌های وسیع عصر اطلاعات، از بین سه انقلاب دیجیتالی، اینترنتی و کارآفرینی، انقلاب کارآفرینی نقشی بسزا در رشد کشورهای توسعه‌یافته داشته است و پیشرفت بسیاری از کشورها مرهون فعالیت‌های کارآفرینانه است. درنتیجه، کارآفرینی ابزار اصلی و موتور رشد و توسعه اقتصادی شناخته می‌شود. (Anokhin et al., 2008)

پیشینه تحقیق

براساس نتایج جست‌وجو در بانک اطلاعات منابع، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌های علمی، تاکنون هیچ پژوهشی به طور مشخص در زمینه طراحی الگوی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی انجام نگرفته است و به صورت کلی، تحقیقات زیادی درمورد کارآفرینی و برنده‌سازی شهری به طور مجزا صورت پذیرفته است که درادامه به آن‌ها اشاره می‌شود:

تمامپسون^۱ (1999) بهره‌برداری از فرصت‌ها، توانایی جذب منابع لازم، ایجاد ارزش افزوده، برقراری ارتباطی سازنده، ریسک‌پذیری بالا، خلاقیت و نوآوری و قدرت تصمیم‌گیری را برای کارآفرینی ضروری می‌داند. لیتونن^۲ (2007) ویژگی‌های فرد کارآفرین را خطرپذیری، نوآوری، دانش در زمینه فنون کار، مهارت‌های مدیریت کسب‌وکار، توانایی همکاری، برداشت خوب درمورد کسب‌وکار و توانایی کشف فرصت می‌داند. بیگریو^۳ (1989) و بیگرو و شین^۴ (2005)، ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه را در فرایند راهاندازی کسب‌وکار دخیل می‌دانند. اسمیت^۵ (2006) ایجاد انگیزه‌هایی مانند ارزش آفرینی برای جامعه، نیاز به توفیق طلبی و ثروت‌اندوزی در افراد را لازمه کارآفرین شدن و توسعه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط می‌داند. از نظر زامپتاکیس (Zampetakis, 2007)، یک کارآفرین، فردی توفیق‌گرا، علاقه‌مند و پرانرژی است و انگیزه خوبی برای کارکردن دارد و خلاق و مسئولیت‌پذیر است (Zampetakis, 2007).

بگنر^۶ (2006) معتقد است نقش دانش به‌ویژه یادگیری و تلاش برای یافتن دانش جدید، از عناصر مهم در ک ایجاد کسب‌وکارهای کارآفرینانه است. هدف کلیدی کسب‌وکارهای موفق، ایجاد دانشی جدید برای ساختن و حفظ یک مزیت رقابتی است. غلام مصطفی خان^۷ (2007) در زمینه توسعه کارآفرینی در بحرین به این نتیجه رسید که برنامه توسعه کارآفرینی در سازمان‌های کوچک و متوسط بحرین، فقط با برنامه‌ریزی‌های آموزشی مناسب توسط دولت و همکاری متقابل دولت و دانشگاه‌ها امکان‌پذیر است. آlad کومو^۸ (2006) تحقیقی با عنوان سیاست‌های توسعه کارآفرینی در نیجریه انجام داد. این تحقیق نشان می‌دهد خلاً بین خط‌مشی‌های دولتی و خط‌مشی‌های آموزشی توسعه کارآفرینی، به بیکاری فارغ‌التحصیلان، عدم انگیزه، نامیدی و احساس عدم اطمینان آن‌ها به آینده منجر شده است.

1. Thompson

2. Littunen

3. Bygrave

4. Shane

5. Smith

6. Begner

7. Gholam Mosstafa Khan

8. Aladkoomo

جعفر نژاد هتکه لوئی و هوشیار مهربان (1393) در پژوهشی با عنوان «لزوم توجه مدیریت شهری به کارآفرینی شهری و نقش شهرداری‌ها در بهبود وضعیت کسب و کار» بیان می‌کند کارآفرینی راهکاری به منظور بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی است. در این پژوهش، با پرداختن به ابعاد کارآفرینی شهری، تبیین حوزه‌های تأثیرگذار عملکرد شهرداری‌ها بر اقتصاد شهری و ارائه چالش‌های موجود کسب و کار در شهرها، راهکارهای حمایت از کارآفرینی شهری توسط مدیریت شهری بیان شده است. مهارتی و جلالی (1391) در تحقیقی با عنوان «مدل مفهومی توسعه کارآفرینی در شهرهای خلاق» تبیین می‌کند که شهرها در صورت داشتن شرایط لازم و با فراهم کردن بستر مناسب، در تربیت کارآفرینان مؤثرند که این مسئله به رشد و توسعه اقتصادی و همچنین رشد اشتغال منجر می‌شود. خواجه‌ییان و راد (1389) در پژوهشی با عنوان «تدوین مدل هدایتگر مدیریت شهری برای توسعه کارآفرینی»، مزایای کارآفرینی و ضرورت توجه مدیریت شهری به آن را بررسی و عوامل تأثیرگذار بر گسترش کارآفرینی را در دو بخش محیطی و فردی شناسایی کرده‌اند و ارتباطات مدیریت شهری را با سه سطح شهر و ندان، دولت و محیط تبیین کرده‌اند. براساس نتایج، الگویی عرضه می‌شود که چگونگی تأثیرگذاری مدیریت شهری را در توسعه کارآفرینی نشان می‌دهد. امینی و همکاران (1395) در پژوهشی با عنوان «نقش مدیریت شهری در بسترسازی برای توسعه کارآفرینی در راستای خدمات‌رسانی و ظرفیت‌سازی مورد نیاز شهر»، توسعه کارآفرینی را یکی از راهکارهای اساسی ایجاد اشتغال پایدار دانسته‌اند که با ایجاد و توسعه مرکز کارآفرینی در سه محور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تحقق می‌یابد. مطالعات نشان می‌دهد اقدامات کارآفرینانه در محیط شهری در بهبود عملکرد شهری مؤثر است و همواره مورد توجه مدیران شهری بوده است. براساس نتایج پژوهش، برای گسترش کارآفرینی شهری، توسعه زیرساخت‌های فیزیکی، فرهنگ‌سازی (توسعه نرم‌افزاری)، اقدامات حمایتی و توامندسازی سازمانی از گام‌های ضروری است.

روش تحقیق

این پژوهش بر حسب هدف، بنیادی و بر حسب گردآوری اطلاعات کیفی بوده و با استفاده از

روش نظریه داده‌بنیاد انجام گرفته است. نظریه داده‌بنیاد به عنوان روش پژوهش استقرایی و آکشنافی، به پژوهشگران در حوزه‌های موضوعی گوناگون امکان می‌دهد تا به جای اتکا به تئوری‌های موجود، خود به تدوین تئوری اقدام کنند. نظریه داده‌بنیاد دارای دو رویکرد گلاسر¹ و اشتراوس² است (ذکائی، 1381: 54) که در این پژوهش از روش اشتراوس یا عینیت گرا برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است، زیرا روشی نظاممند دارد. روش اصلی گردآوری داده‌ها در تحقیق حاضر تکنیک مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته³ است که در آن محقق از قبل موضوعات و عناوین لازم برای پوشش دادن به اطلاعات را آماده می‌کند، ولی پرسش‌ها به صورت باز و کلی هستند؛ یعنی از قبل تهیه نمی‌شوند و جریان مصاحبه تا حد زیادی متکی بر پرسش‌هایی است که خود به خود در تعامل مصاحبه‌گر و مصاحبه‌شونده پیش می‌آیند. در نظریه داده‌بنیاد، تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری انجام می‌گیرد. در مرحله کدگذاری باز، با مراجعت به کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه‌ها (کدگذاری نکات کلیدی)، کدهایی که به موضوعی مشترک اشاره داشتند، گروه‌بندی شدند و مفاهیم را ساختند و از مقایسه و طبقه‌بندی آن‌ها نیز مقوله‌ها تعیین شدند. در مرحله کدگذاری محوری، به منظور مرتبط کردن مقوله‌های اصلی به مقوله‌های فرعی، از الگوی پارادایمی استفاده شد تا شرایط علی، پدیده محوری، عوامل زمینه‌ای، متغیرهای مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها که اجزای کدگذاری محوری هستند، مشخص شوند. سپس از طریق کدگذاری انتخابی و براساس الگوی ارتباط شناسایی شده بین مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها در کدگذاری باز و محوری، مقوله‌ها به هم مرتبط شدند و نظام نظری مربوط ارائه شد.

نمونه

در این پژوهش، با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی، با 21 نفر از اعضای هیئت‌علمی رشته‌های مدیریت شهری، مدیریت بازاریابی، مدیریت اجرایی، مدیریت دولتی و

-
1. Glaser
 2. Straus
 3. Semi-structured

مدیریت فرهنگی و مدیران شهرداری و افراد دارای تجربه مدیریت شهری، مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت. در این راستا، نخست یک گروه اولیه بهمنظور مصاحبه توسط محقق، انتخاب شد و سپس گروه‌های خبره بعدی برای مصاحبه، توسط آن کارشناسان معرفی شدند. کفايت نمونه گیری، طبق قاعدة اشباع نظری تعیین شد. اشباع داده‌ها با انجام دادن 16 مصاحبه مشاهده شد، اما برای اطمینان بیشتر، جمع‌آوری داده‌ها تا 21 شرکت کننده ادامه یافت (12 نفر اعضاي هیئت علمي دانشگاه‌های گرمی، 2 نفر نماینده و فرماندار گرمی، 2 نفر شهردار و رئیس شورای اسلامی گرمی، 3 نفر از رؤسای ادارات گرمی، 2 نفر از مدیران کل استانداری اردبیل) و بهصورت میانگین، هر مصاحبه حدود 76 دقیقه یا یک ساعت و شانزده دقیقه به طول انجامید. برای افزایش اعتبار، از روش‌های بررسی اعضا، بررسی زوجی و بررسی مجدد فرایند کدگذاری استفاده شد و برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته، از روش‌های محاسبه پایایی بازآزمون (پایایی بازآزمون مصاحبه‌های انجام گرفته) درصد است و با توجه به اینکه بیشتر از 60 درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است) و نیز توافق درون موضوعی دو کدگذار (پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام گرفته 73 درصد است و با توجه به اینکه بیشتر از 60 درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است) استفاده شد.

یافته‌ها توصیف جمعیت‌شناختی

از 21 نفر جامعه مورد نظر، 19 نفر مرد و 2 نفر زن بوده‌اند؛ به عبارت دیگر، حدود 90 درصد از افراد را مردان و حدود 9 درصد از آن‌ها را زنان تشکیل می‌دهند. از لحاظ وضعیت سنی از 21 نفر، 7 نفر 25 تا 35 سال، 9 نفر 35 تا 45 سال و 5 نفر بالای 45 سال بوده‌اند. از لحاظ وضعیت تحصیلی از 21 نفر، 3 نفر مدرک کارشناسی، 5 نفر مدرک کارشناسی ارشد و 13 نفر مدرک دکتری داشته‌اند.

کدگذاری باز

کدگذاری باز شامل دو فعالیت کلیدی مفهوم‌سازی و مقوله‌بندی است (اشترواس و کورین،

(61: 1385) در این تحقیق، از روش کدگذاری نکات کلیدی استفاده شده است. محقق با مراجعه به کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها و با مطالعه عمیق متن مصاحبه‌ها، کدهایی را که به یک مفهوم اشاره داشتند و در یک طبقه قرار می‌گرفتند، در یک مفهوم قرار داد و سپس مفاهیم مرتبط با یک مقوله را نیز در سطحی انتزاعی تر، در یک مقوله قرار داد. در این مرحله، 409 کد اولیه استخراج شده از نکات کلیدی مصاحبه‌ها، به 69 مفهوم انتزاعی تر تبدیل شدند و از مقایسه و طبقه‌بندی آن‌ها 22 مقوله تعیین شدند که به‌طور کامل در کدگذاری محوری تبیین شدند.

کدگذاری محوری

فرایند ربطدهی مقوله‌ها به زیرمقوله‌هایشان و پیونددادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد است (Strauss & Corbin, 1998) که در این تحقیق از الگوی پارادایمی استفاده شد. در این مرحله، با بارها مطالعه و بررسی مجدد و فرایند رفت و برگشت بین مفاهیم و مقوله‌های مربوط، اجزای کدگذاری محوری به صورت زیر مشخص شدند:

1. شرایط علی^۱

شرایط علی رویدادها یا اتفاقاتی هستند که بر پدیده تأثیر می‌گذارند و به بروز آن منجر می‌شوند. از بین مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش، 6 مفهوم در 3 مقوله جزء شرایط علی قلمداد شدند که در جدول 1 قابل مشاهده است.

2. پدیده محوری

پدیده ایده و فکر محوری، حادثه، اتفاق یا واقعه‌ای است که سلسله کنش‌ها/کنش‌های متقابل به سوی آن رهنمون می‌شوند تا آن را اداره یا با آن به درستی برخورد کنند. در این پژوهش، پدیده همان برنده‌سازی شهری برای شهرستان گرمی (مغان) است.

جدول 1. مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط علی

مفهوم	مفهوم فرعی	مفهوم اصلی
جهانی شدن و مزیت رقابتی اقتصادی و اجتناب ناپذیر بودن	جهانی و اجتناب ناپذیر بودن	
وجود انبوه مشتریان و گردشگران داخلی و خارجی		
لزوم تغییر نگرش و همسویی با برنده‌سازی شهری همیت نمادسازی و سمبولیسم در برنده‌سازی شهری	لزوم تغییر نگرش به برنده‌سازی همیت نمادسازی شهری	شرایط علی
نقش دانشگاه‌ها و مراکز علمی-پژوهشی شهر نقش جاذبه‌های تاریخی روستایی	ظرفیت علمی-پژوهشی و تشکل های دانشجویی عرصه گردشگری	

3. شرایط زمینه‌ای

شرایط زمینه‌ای شرایطی است که راهبردها و اقدامات تحت آن، پدیده را اداره می‌کنند. از بین مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش، 12 مفهوم در 3 مقوله جزء شرایط زمینه‌ای قلمداد شدند که در جدول 2 مشاهده می‌شود.

جدول 2. مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با عوامل زمینه‌ای

مفهوم	مفهوم فرعی	مفهوم اصلی
نقش موقعیت جغرافیایی شهر	موقعیت راهبردی شهر	
نقش جاذبه‌های اقلیمی و طبیعی شهر	جادبه‌های توریستی	
نقش جاذبه‌های تاریخی شهر	و گردشگری	
نقش جاذبه‌های روستایی		
نقش جاذبه‌های کشاورزی، دامپروری و صنایع تبدیلی		
نقش جاذبه‌های صنایع دستی شهر		
نقش جاذبه‌های مذهبی و آیینی شهر		
نقش جاذبه‌های فرهنگی - اجتماعی شهر		
معدن سنگ‌های ساختمانی (چینی، سیلیس، مرمریت، شن و ماسه) محیط مناسب		
لحاظشدن گرمی به عنوان قطب کشاورزی	اقتصادی و ظرفیت	
وجود نیروی کار ارزان و کافی	سرمایه‌گذاری	
زمینه توسعه کسب و کار محلی به ویژه صنایع دستی		

4. شرایط مداخله‌گر

شرایط مداخله‌گر شرایط ساختاری است که به پدیده‌ای تعلق دارد و بر راهبردهای کنش/کنش متقابل تأثیر می‌گذارد. از بین مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش، 15 مفهوم در 4 مقوله جزء شرایط مداخله‌گر قلمداد شدند که در جدول 3 نشان داده می‌شود.

جدول 3. مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با متغیرهای مداخله‌گر

مفهوم	مفهوم اصلی	مفهوم فرعی
نقش تسهیلگری دولت در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی	نقش دولت و خدماتی گذاری	نقش تسهیلگری دولت در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی
تفویت هم‌افزایی با همکاری نهادها و ارگان‌های شهر	عمومی	تفویت هم‌افزایی با همکاری نهادها و ارگان‌های شهر
نقش دولت در برنده‌سازی شهری		
نقش تصویب منطقه آزاد تجاری - صنعتی معان بر برنده‌سازی	تصویب منطقه آزاد تجاری -	
تصویب منطقه آزاد تجاری -	تصویب منطقه آزاد تجاری -	
صنعتی معان	صنعتی معان	
نقش مدیریت یکپارچه شهری	مدیریت یکپارچه	
توسعه زیرساخت‌های شهر	شهری	متغیرهای مداخله‌گر
زیباسازی و تقویت جلوه‌های بصری شهر		
جذب منابع مالی بهموقع و کافی		
حراست از جاذبه‌های طبیعی و گردشگری شهر		
توجه به خلاصیت و نوآوری		
برگزاری دوره‌های آموزش کارآفرینی و تربیت کارآفرینان شهری	کارآفرینی	بسیرسازی برای
تشویق شهروندان و سازمان‌های دولتی و غیردولتی به مشارکت فعالانه در طرح‌های کارآفرینی شهری		
تشویق و حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط شهری		
گسترش دولت الکترونیک		

5. راهبردها

کنش‌ها و برهم‌کنش‌های بینگر رفتارها، فعالیت‌ها و تعاملات هدف‌دار، در پاسخ به مقوله محوری و تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر اتخاذ می‌شوند. در این پژوهش، 25 مفهوم در 7 مقوله به شرح جدول 4، جزء راهبردها قلمداد شدند.

جدول 4. مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با راهبردها

مفهوم	مفهوم اصلی	مقوله فرعی	توجه به
توجه به ذی نفعان مختلف	ذی نفعان مختلف	ذی نفعان مختلف	نقش شهر و ندان در برنده‌سازی
جلب مشارکت ذی نفعان	اجتناب از فردگرایی در تصمیم‌گیری و نفع طلبی عمومی	دغدغه‌مندی و مطالبه عمومی	نقش سرمایه انسانی و نخبگان در برنده‌سازی
ارتباطات و تعاملات همه‌جانبه مؤثر داخل و خارج شهر	دیپلماسی شهری	فرهنگ‌سازی و همسوکردن برنده‌سازی شهری با فرهنگ بومی و محلی	فرهنگ‌سازی و همسوکردن برنده‌سازی شهری با فرهنگ بومی و محلی
آموزش و ارتقای سطح فرهنگ و دانش عموم در حوزه برنده‌سازی شهری	فرهنگ‌سازی	برگزاری جلسات و میزگردها و کنفرانس‌های مختلف برای آگاهی پخشی در حوزه برنده‌سازی شهری	آموزش و ارتقای سطح فرهنگ و دانش عموم در حوزه برنده‌سازی شهری
ایجاد یک واحد و تیم مستقل برنده‌سازی شهری	لزوم سازماندهی و طراحی ساختار مناسب	پویایی، استمرار و انعطاف‌پذیری برنده‌سازی شهری	ایجاد یک واحد و تیم مستقل برنده‌سازی شهری
لروم برنامه‌ریزی راهبردی و تحلیل SWOT	طراحی فرایند	لروم شناخت مزیت رقابتی شهر	لروم برنامه‌ریزی راهبردی و تحلیل SWOT
لروم شناخت مزیت رقابتی شهر	برنده‌سازی	همسوسی برنامه‌ها و راهبردهای مدیریت شهری و برنده‌سازی شهر	لروم شناخت مزیت رقابتی شهر
ارائه بازخورد و گزارش‌های دوره‌ای منظم و شفاف	تبليغات	تبليغات و بازاریابی مکان	ارائه بازخورد و گزارش‌های دوره‌ای منظم و شفاف
نقش رسانه	استفاده از شخصیت‌های علمی، فرهنگی، هنری، ورزشی و...	خدماتی و رفاهی، حمل و نقل، بهداشت و درمان	نقش رسانه
فناوری‌های ارتباطی و توسعه شبکه‌های مخابراتی	توسعه	زیرساخت‌های فیزیکی	خدماتی و رفاهی، حمل و نقل، بهداشت و درمان
مراکز آموزشی و تربیتی، توامندسازی سرمایه‌های انسانی	توسعه	خدماتی و رفاهی، حمل و نقل، بهداشت و درمان	فناوری‌های ارتباطی و توسعه شبکه‌های مخابراتی

6. پیامدها

برخی از مقوله‌ها بیانگر نتایج و پیامدهایی هستند که در اثر اتخاذ راهبرد حاصل می‌شوند. پیامد، نتیجه کنش / کنش متقابل است. از بین مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش، 11 مفهوم در 5 مقوله، جزء پیامدها قلمداد شدند که همه ذیل پیامد اصلی و مهم «توسعه کارآفرینی» به شرح جدول 5 قرار گرفتند.

جدول 5. مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با پیامدها

مفهوم	مفهوم فرعی	مفهوم اصلی	پیامدها
کارآفرینی، اشتغال و درآمدزایی	رونق اقتصادی و اشتعال‌زایی		
جذب و توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی	جذب و توسعه سرمایه‌گذاری و گردشگری		
توسعه صنعت گردشگری	توسعه روستایی و کاهش مهاجرت از روستا و شهر		
توسعه روستایی و کاهش مهاجرت از روستا و شهر	توسعه روستایی و کاهش مهاجرت		
تأثیرات فرهنگی-اجتماعی برنده‌سازی شهری	توسعه سرمایه اجتماعی		
ارتقای شعور سیاسی و تحقق شایسته‌سالاری			
هویت‌پذیری با برنده‌سازی			
مواد اولیه/ سرمایه/ فناوری/ مهارت‌های مدیریتی	افراش قدرت رقابتی در راهبرد و ساختار و حفظ و توسعه مزیت‌های نسبی و رقابتی		
سهم بازار و وفاداری مشتریان			
توسعه فضای رقابتی و بهبود فضای کسب و کار			

کدگذاری انتخابی

کدگذاری باز و محوری به پیدایش مجموعه‌ای از مقولات می‌انجامد. به پیوندادن مقولات به یکدیگر کدگذاری انتخابی می‌گویند (استراس و کورین، 1385: 118) که نتایج گام‌های قبلی کدگذاری را به کار می‌برد و مقوله اصلی را انتخاب می‌کند و به‌شکلی نظاممند به سایر مقوله‌ها ارتباط می‌دهد و برخی از مقوله‌ها را پالایش و توسعه می‌دهد (Strauss & Corbin, 1998). حال در این پژوهش باید مقولات را به هم مرتبط ساخت و نظام نظری ویژه‌ای را ارائه داد. مقوله‌های زیر نتیجه کدگذاری انتخابی مربوط به پدیده برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی است:

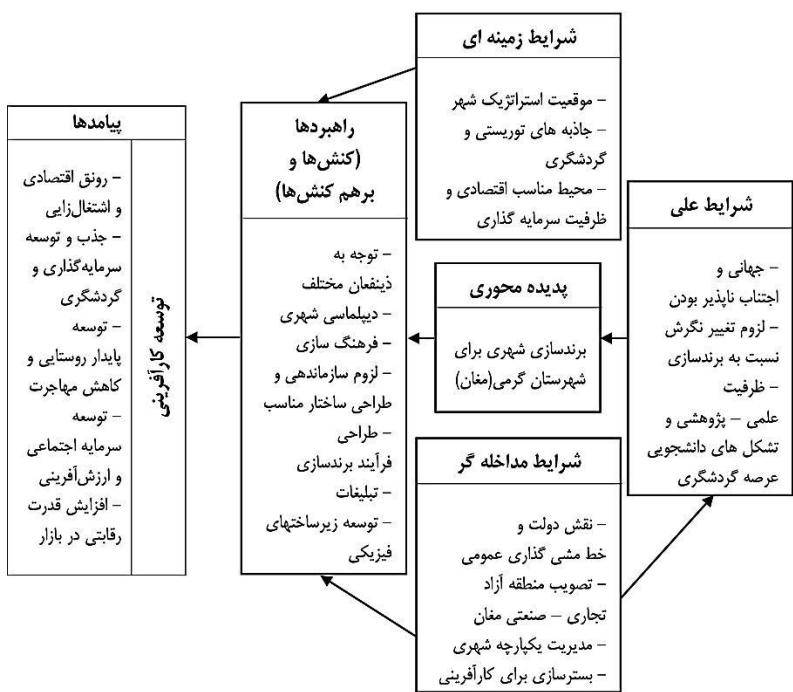
«پدیده جهانی شدن از سویی برنده‌سازی شهری را اجتناب‌ناپذیر و تغییر نگرش درمورد آن را الزامی ساخته است و طرفیت علمی-پژوهشی و تشکل‌های دانشجویی عرصه گردشگری از سوی دیگر، برنده‌سازی شهری را برای شهرستان گرمی ضروری کرده است. توجه به ذی‌نفعان مختلف، داشتن دیپلماسی مطلوب شهری، توجه به فرهنگ‌سازی، لزوم سازماندهی و طراحی

ساختار مناسب، طراحی فرایند برنده‌سازی، تبلیغات و توسعه زیرساخت‌های فیزیکی، راهبردهایی است که با ایفای نقش دولت و خطمشی گذاری عمومی، عزم جدی برای تصویب طرح منطقه آزاد تجاری-صنعتی مغان، مدیریت یکپارچه شهری و بسترسازی برای کارآفرینی، فرایند برنده‌سازی را تسهیل و تسريع می‌کنند. زمینه‌های انجام‌دادن این مهم با توجه به موقعیت راهبردی شهر، جاذبه‌های توریستی و گردشگری و محیط مناسب اقتصادی و ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری شهرستان گرمی فراهم است و به اجرای راهبردها کمک می‌کند. رونق اقتصادی و استغال‌زایی، جذب و توسعه سرمایه‌گذاری و گردشگری، توسعه پایدار روستایی و کاهش مهاجرت، توسعه سرمایه اجتماعی و ارزش آفرینی و افزایش قدرت رقابتی در بازار، پیامدهای برنده‌سازی شهری برای شهرستان گرمی محسوب می‌شوند و همه ذیل پیامد اصلی و مهم توسعه کارآفرینی قرار می‌گیرند. «

الگوی پارادایمی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی در شکل 1 ارائه می‌شود. برای اعتباربخشیدن به ارتباطات بین مقوله‌ها و داده‌ها، یادداشت‌ها و کد گذاری‌ها بررسی شد و پس از مقایسه، اطمینان حاصل شد که طرح نظری، موردهای مشاهده شده را تبیین می‌کند. برای افزایش اعتبار، الگو در اختیار خبرگان قرار گرفت که هم با برنده‌سازی شهری آشنایی بودند و هم درباره روش نظریه داده‌بندی شناخت داشتند و از آنان خواسته شد در مورد فرایند تدوین الگو و الگوی نهایی نظر دهند. بیشتر آن‌ها الگو را تأیید کردند و برخی نیز نظرهای اصلاحی داشتند که در فرایند رفت و برگشتی، اصلاحات اعمال و نظر نهایی لحاظ شد.

بحث و نتیجه‌گیری

شهرها با پدیده جهانی شدن، باید بر مزیت‌های رقابتی برنده‌سازی شهری به‌ویژه به‌منظور توسعه کارآفرینی، بیش از پیش تمرکز کنند تا موجب رضایت ذی‌نفعان را فراهم کنند. در پژوهش حاضر، طراحی الگوی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی صورت گرفته است و از روش تحقیق نظریه داده‌بندیاد (الگوی پارادایمی) برای ارائه نظریه استفاده شده است. شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر برای پدیده برنده‌سازی شهرستان گرمی تبیین شده و راهبردها و پیامدهای نیز در الگوی پارادایمی (شکل 1) ارائه شده است.

شکل 1. الگوی برنده‌سازی شهری برای توسعه کارآفرینی در شهرستان گرمی (محقق ساخته)

براساس نتایج، برنده‌سازی شهری موجب توسعه کارآفرینی می‌شود و کارآفرینی نیز زمینه برنده‌سازی را فراهم می‌کند و انجام‌دادن اقدامات لازم را تسهیل می‌کند و تسريع می‌بخشد و مدیریت یکپارچه شهری را که از جمله شرایط مداخله گر در الگو است، بهبود می‌بخشد. در موفقیت برنده‌سازی شهری، مشارکت حداکثری عام و خاص امری حیاتی است که در کل پیکرۀ شهر باید جاری باشد که درواقع نوعی جوش‌دادن وجه اشتراکات اجتماعی-فرهنگی و اقتصادی محلی با الزامات برنده‌سازی شهری است که باید اتفاق بیفت. همه راهبردهای ارائه شده در الگو که در برنده‌سازی شهری ضروری‌اند و بر پیامدها بهویژه توسعه کارآفرینی تأثیر می‌گذارند، با بستر کارآفرینی پشتیبانی می‌شوند و با سرعت و اطمینان بیشتری اجرا می‌شوند و درواقع، رابطه و اثر متقابل بر هم دارند. حتی خود پیامدها هم درصورت تحقق، لازم و ملزم یکدیگرند، به‌طوری‌که رونق اقتصادی و اشتغال‌زایی موجب تشیدی، تسريع و تسهیل جذب و

توسعه سرمایه‌گذاری و گردشگری، توسعه سرمایه اجتماعی و توسعه پایدار روستایی و کاهش مهاجرت می‌شود و برعکس. درنتیجه، توسعه کارآفرینی محقق می‌شود.

بنابراین، پدیده برنده‌سازی برای شهرستان گرمی، پیامدهای توسعه کارآفرینی (رونق اقتصادی و اشتغال‌زایی، جذب و توسعه گردشگری و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، رونق کسب‌وکار محلی، افزایش درآمد و رفاه عمومی، بهبود کیفیت زندگی، ارائه محصولات و خدمات کیفی به مشتریان، کاهش آسیب‌های اجتماعی، توسعه پایدار روستایی و کاهش مهاجرت از روستا و شهر، مهاجرت معکوس نخبگان، بهبود نفوذ شهر، افزایش تقاضا برای محصولات بومی و درنتیجه افزایش تولید و رونق صنایع محلی؛ بهویژه صنایع دستی، وصل شدن به بازار جهانی، افزایش قدرت رقابتی در بازار و...)، توسعه سرمایه اجتماعی (تأثیرات اجتماعی-فرهنگی، بهبود مدیریت و تحقق شایسته‌سالاری، هویت‌پذیری، افزایش غرور ملی و فرهنگی، تقویت حس همبستگی، افزایش صمیمیت و اعتماد، گرایش به اهداف عام‌المنفعه، نهادینه‌شدن هنجارهای رفتار گروهی و همیاری، گسترش دموکراسی و قانون‌مداری، استقرار سیستم مدیریت مشارکتی، بهبود مدیریت فرهنگی، احیای هنرها و سنت‌های بومی و...)، سیاسی (بلوغ سیاسی، حضور حداکثری و هدفمند عام و خاص، انتخاب اصلاح، رهایی از سیاست‌زدگی و تحزب‌محوری، اجتناب از قومیت‌گرایی و طایفه‌پرستی و...) و فناوری (انتقال فناوری، استفاده مطلوب از ICT در بهبود مدیریت شهری، بهینه‌سازی مدیریت منابع فیزیکی و تجهیزات، آموزش کارا و اثربخش، بهره‌مندی از نظام‌های اطلاعاتی، تسهیل جریان اطلاعات و...) را به‌دبیال دارد. البته در این میان، فرهنگ‌سازی، توجه به ذی‌نفعان مختلف، جلب مشارکت عام و خاص، داشتن دیپلماسی مناسب شهری و تبلیغات در کنار نقش تسهیلگری دولت محلی حیاتی است. همچنین، ایجاد زیرساخت‌های لازم خدماتی و رفاهی بهویژه هتل‌ها و مراکز اقامتی، حمل و نقل هوایی و ریلی و جاده‌ای، فناوری‌های ارتباطی و توسعه شبکه‌های مخابراتی، بهداشت و درمان بهویژه سرویس‌های بهداشتی مناسب در بین مسیرها، ساخت ترمینال‌های مناسب، توسعه مراکز آموزشی و خدماتی، برگزاری دوره‌های مختلف آموزشی و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی و... ضروری است (زارعی متین و باقری، 1394: 934-935).

در این راستا، پیشنهادهای کاربردی زیر نیز شایان توجه و راهگشاست:

با توجه به نتایج پژوهش، بهمنظور موفقیت در برنده‌سازی شهرستان گرمی باید مشارکت عموم و حمایت دولت محلی وجود داشته باشد. موقعیت راهبردی و جغرافیایی شهرستان گرمی، فرصتی کم‌نظیر برای جلب حمایت‌های دولتی و جذب منابع و سرمایه کافی بهمنظور تقویت زیرساخت‌هاست. باید در اسرع وقت، برای تشکیل کمیته راهبردی برنده‌سازی اقدام کرد. تقاضای پنهان فراوانی برای بازدید از این شهرستان وجود دارد که با توسعه کارآفرینی می‌توان بستر لازم را فراهم کرد و فرایند برنده‌سازی را با سرعت عمل بالا همراه کرد تا جذب و نگهداشت انبوه بازدید‌کنندگان مکان صورت پذیرد. باید دیدگاه و نظر عام و خاص درمورد برنده‌سازی شهری، مثبت و از نگاه توجه به نیاز و خواست ذی‌نفعان باشد. باید برای فرهنگ‌سازی نیز اهتمام جدی داشت و به دانش‌افزایی و تغییر نگرش در اذهان ذی‌نفعان برای داشتن شهر و مردمی شاد، روح‌بخش، سرزنش و پر از خاطرات جذاب و بهادماندنی مبادرت ورزید. بهتر است در راستای تفهیم ضرورت این مهم و دانش‌افزایی عموم، از تمام ظرفیت‌های دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه جامع علمی-کاربردی، مرکز آموزشی جهاد دانشگاهی، اداره آموزش و پرورش و کتابخانه عمومی شهرستان گرمی بهره لازم را گرفت. قرارگرفتن گرمی بر سر راه کشور آذربایجان و ایران (بزرگراه قفقاز) را باید مزیتی کم‌نظیر برای صادرات و بازاریابی محصولات کشاورزی، دامپروری، باغداری و صنایع دستی در کنار بازاریابی مکان دانست. ارتباط سایر شهرهای کشور با شهرهای دشت مغان (گرمی، یله‌سوار و پارس‌آباد) مزیتی دیگر است و می‌توان با ایجاد و تقویت بازارچه مرزی استاندارد و فعل در این شهرستان، شبکه کارآمدی از مبادلات مرزی را بر مبنای مصلحت‌های منطقه‌ای، ملی و فراملی سامان داد. از آنجاکه کشور آذربایجان امکانات تولیدی، خدماتی و بهداشتی پیشرفته‌ای ندارد، می‌توان با تقویت زیرساخت بهداشتی - درمانی و ایجاد بیمارستان‌ها و مراکز درمانی مجهز، ظرفیت توریست‌درمانی را برای انبوه مقاضیان کشور همسایه ایجاد کرد و خدمات و محصولات پزشکی را عرضه کرد و بازاری مناسب در داخل ایجاد کرد. همچنین، رونق اقتصادی گرمی با تقویت صنعت توریسم، عاملی برای جلب اعتماد و آرامش خاطر گردشگران داخلی است.

از آنجاکه برنده ملی بر تمام عناصر سرزنشی کشور که شهرها نیز در آن جای می‌گیرند، تأثیر می‌گذارد، پیشنهاد می‌شود چنین مطالعاتی در زمینه برنده ملی هم انجام پذیرد.

منابع

- آقایی، شیما (1389)، بررسی موانع ساختاری توسعه کارآفرینی سازمانی در شرکت ملی پتروشیمی ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران.
- اخلاصی، امیر (1391)، ارائه مدل برنده‌سازی برای کلان پروژه‌های تغیری، اقامتی، گردشگری و ورزشی کشور با رویکرد بومی براساس تئوری مبتنی بر داده‌ها، پایان نامه دکتری تخصصی مدیریت بازاریابی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.
- اشترووس، آنسلم و جولیت کورین (1385)، اصول روش تحقیق کیفی: نظریه مبنایی، رویدهای و شیوه‌ها، ترجمه بیوک محمدی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- امینی، الهام، بهراد، علیرضا، منوری، ایرج و سعید مددی باروچ (1395)، «نقش مدیریت شهری در بستر سازی برای توسعه کارآفرینی در راستای خدمات رسانی و ظرفیت‌سازی مورد نیاز شهر»، چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت و حسابداری، ایران، تهران، دانشگاه شهید بهشتی، <https://www.civilica.com>.
- پاکدل، محمدرضا، نایب‌زاده، شهناز و حسن دهقان دهنوی (1390)، «ازیابی بازار گرایی، نوآوری و وفاداری مشتری بر عملکرد کسب و کار (مطالعه موردی: گروه پوشانک پل)»، نشریه مدیریت بازاریابی، دوره ششم، شماره 10:1-26.
- جعفرنژاد هنکه لوئی، محمد باقر و فضه هوشیار مهربان (1393)، «لزوم توجه مدیریت شهری به کارآفرینی شهری و نقش شهرداری‌ها در بهبود وضعیت کسب و کار»، کنفرانس بین‌المللی توسعه و تعالی کسب و کار، ایران، تهران، مؤسسه مدیران ایده‌پرداز پایتخت ویرا، <https://www.civilica.com>.
- خواجه‌ثیان، داتیس و سعید راد (1389)، «تدوین مدل هدایتگر مدیریت شهری برای توسعه کارآفرینی»، فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، دوره دوم، شماره 3:119-131.
- ذکائی، محمد سعید (1381)، «نظریه و روش در تحقیقات کیفی»، فصلنامه علوم اجتماعی، دوره نهم، شماره 17:41-69.
- زارعی متین، حسن و مسلم باقری (1394)، «تبیین راهکارهای ارتقای صنعت گردشگری جمهوری اسلامی ایران»، نشریه مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره سیزدهم، شماره 3:925-944.
- زالی، محمدرضا، رضوی، سید مصطفی، یداللهی فارسی، جهانگیر و اسدالله کردنایی (1391)، شبکه اجتماعی کارآفرینان و شاخص‌های دیده‌بان جهانی (GEM)، چاپ اول، انتشارات مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، تهران.

شیرمحمدی، شهرام، مطلبی، قاسم و شاهین حیدری (1394)، «خوانشی از جایگاه و نقش برنده‌سازی معماری بر رقابت‌پذیری شهری در شهرهای جهانی»، فصلنامه مدیریت شهری، دوره چهاردهم، شماره 40: 177-206.

کاظمی تریقان، مریم و محمدحسن مبارکی (1391)، «بررسی اثر کارآفرینی بر رشد اقتصادی ایران با استفاده از رویکرد میانگین گیری بیزی»، فصلنامه توسعه کارآفرینی، دوره پنجم، شماره 3: 125-144.

مرسلی، زلیخا (1393)، شناخت عوامل مؤثر در ایجاد برنده‌سازی شهری و رفتار مثبت شهرهوندی در شهر کرج، پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین.

مهراتی، یعقوب و آزاده جلالی (1391)، «مدل مفهومی توسعه کارآفرینی در شهرهای خلاق»، اولین همایش ملی مدیریت و کارآفرینی، ایران، خوانسار، دانشگاه پیام نور مرکز خوانسار، <https://www.civilica.com>

Aladkoomo, Florence O. (2004). "Nigeria Educational Policy and Entrepreneurship", Centre for Industrial Research and Development (CIRD)Obafemi Awolowo University,Ile-Ife, Nigeria, 9(2): 75-83.

Anokhin, Sergey; Grichnik, Dietmar; Hisrich, Robert D. (2008). "The Journey from Novice to Serial Entrepreneurship in China and Germany: Are the Drivers the Same?", Managing Global Transitions,2(6): 117-142.

Awasthi, D. (2011). "Approaches to Entrepreneurship Development: The Indian Experience", Journal of Global Entrepreneurship Research, 2(1): 107-123.

Begner, W. (2006). "Corporate ventures and knowledge", In Michale Hitt & Duane Ireland, Entrepreneurship, Victoria: Blackwell, 5(12): 45-48.

Bygrave, W.D. (1989). "The Entrepreneurship paradigm(II): Chaos and catastrophes among Quantum Jump?", Entrepreneurship theory & practice, 2(14): 8.

Chowdhury, M.S. (2007). "Overcoming Entrepreneurship Development Constraints: the Case of Bangladesh", Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy, 1(3): 240-251.

Freire. J. (2005). Geo-branding, are we talking nonsense? A theoretical reflection on brands applied to places, Journal of place branding and public diplomacy,7(16): 347-362.

Fu, T., & Yu, L. (2001). "Toward a theory of the entrepreneurial state", International Journal of social economics, 9(28): 7-14.

Gholam Mosstafa Khan, M. (2007)." Entrepreneurship Development Programs of small and medium enterprisesin in Bahrain", International Journal of Entrepreneurship and Small Business, 2(14): 116-122.

- Hurley, A. (1999). "Incorporating feminist theories in to sociological theories of entrepreneurship", *Women in management review*, 2(14): 2-7.
- Kearney, C., Hisrich, R., & Roche, F. (2008). "A conceptual model of public sector corporate entrepreneurship", *International Entrepreneurship Management Journal*, 4(14): 295-313.
- Keller, K.L. (2008). *Strategic brand management: Building, Measuring, and Managing Brand Equity*.
- Lee, T.H. (2013). Influence analysis of community resident support, *Tourism Management*, 1(34): 37-46.
- Littunen,H. (2007)."Entrepreneurship and the Characteristics of Entrepreneurial Personality", Greenwood press, United State.
- Morris, Michael H.; Lewis, Pamela S.; Sexton, Donald L. (1994). "Reconceptualizing entrepreneurship:an input-output perspective", *SAM Advanced Management Journal*, 1(59): 6-41.
- Sarfaraz, L., & Faghih, N. (2011). "Women's Entrepreneurship in Iran: A GEM Based-Data Evidence", *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 1(1): 45-58.
- Shane,S. (2005)."Prior knowledge and the discovery of Entrepreneurial", opportunities, *organization science*, 11(4): 448-469.
- Smith, K; Petersen, J. (2006). "What Is Educational Entrepreneurship?", <http://gseweb.harvard.edu/hepg/educationalentrepreneurship.html>
- Stel.A; Thurik.R.; Verheul.I.; Baljeu.L. (2007). "The Relationship between Entrepreneurship and Unemployment in Japan", *Tinbergen Institute Discussion Papers*, 3(7): 1-27.
- Strauss, A; Corbin, J. (1998). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*, Thousand Oaks: Sage Publications.
- Thompson, Jone. (1999). "The Worlds of Entrepreneur:A new Perspective", *Journal of the workplace learning: employee counseling today*.
- Wang, Y; Fellow, S. (2004). "Financing Difficulties and Structural Characteristics of SMEs in China", *China & Worlds Economy*, 12(2): 34-49.
- Weijermars, Ruud. (2010). "Value chain analysis of the natural gas industry: Lessons from the US regulatory success and opportunities for Europe", *Journal of Natural Gas Science and Engineering*, 3(2): 86-104.
- Zampetakis. L. (2007). " Entrepreneurial Behavior in the Greek Public Sector", *A Framework of Analysis in European Local Government*, 17(1): 43- 64.